

тьбі з „сірістю” виявляється формування дилерської мережі та служб автосервісу по стандарту постачальника. Як тільки виробник починає оперативно поставляти на ринок нову продукцію, розширює модельний ряд автомобілів, забезпечує належний обсяг постачань та сервіс, то нелегальний імпорту скорочується..

Розвиток дистрибуторської мережі на авторинку України знижує ризики контрабанди і впливає на її скорочення. Так, кількість офіціальних імпортерів, які оперують на внутрішньому ринку, досягає шістьдесяти, однак приблизно 90% обсягів продажу нових автомобілів приватного використання контролюють п'ять імпортерів: групи „УкрАвто” (52%) та „Автоінвестрой” (17%), холдингова корпорація „Укрпромінвест” (14%), „Atol Holding-Eurocar Group” (3,5%) та „Niko Trade House” (25%).[12, с.6]

Ріст пропозиції автомобілів на українському ринку – вітчизняних, імпортованих, спільного збирання іноземних авто на заводах України – привели до значного зростання конкуренції на цьому ринку.

На українському авторинку здійснюється концептуальне об'єднання автовиробників. Сьогодні асоціація Укравтопром об'єднує 30 підприємств та організацій по створенню автотранспортної техніки, вузлових частин, агрегатів та запчастин. Їх частка випуску продукції автомобілебудування в Україні складає 85%. Асоціація сприяє формуванню засад політики у сфері автомобілебудування, координує господарську діяльність своїх підприємств, забезпечує захист прав та представляє їх інтереси у державних та інших структурах, в тому числі і міжнародних. До сфери її повноважень слід віднести ініціювання і активну участь в розробці та узгодженні текстів законодавчих та інших нормативно-правових актів, щодо державної і правової підтримки розвитку автомобілебудівної галузі держави та захисту вітчизняного авторинку.

Український авторинку активно інтегрується зі світовими виробниками. Міжнародні коопераційні зв'язки мають наступні українські автовиробники:

- „УкрАвтоЗА3-GM-DAT” (м.Запоріжжя), який випускає автомобілі Daewoo (Nubira, Lanos, Legansa), Chevrolet (Lacetti, Tacuma, Aveo), Opel Astra, ЗА3-Таврія та Славута.

- „Укрпромінвест” (м. Луцьк), який випускає ВА3 21073, ВА3 21043, ВА3 21099, ВА3 21213, ВА3 21093, УАЗ та ЛуАЗ 1302.

- „Автоінвестрой” (м. Кременчуг, колишній „КременчугАвтоГАЗ), який випускає ГАЗ 3110, УАЗ, ВА3 2106 та Іж.

- „Єврокар Закорпаття” (м. Ужгород), який випускає Skoda Octavia, Skoda Fabia, Skoda Superb.

„УкрАвто” одержала право займатися дистрибуцією та зборкою китайських автомобілів Chery.[11, с.93]

Даний час обговорюються наміри корпорації „УкрАвто” придбати автомобільний DWAR (Daewoo Automobile Romania) в Румунії. Це пояснюється тим, що це підприємство – один з основних постачальників комплектуючих для автозаводів, які є структурними підрозділами „УкрАвто”.

Джерела та література

1. Яремчик В. Кондуктор, не жми на тормаз.-2006.-№31.-с.106-109.
2. Шпичук Н.П., Шкрамада В.И. Влияние налоговой политики государства на рынок импорта автомобилей// Економіка.Фінанси.Право.-2005.-№4.-с.19-20.
3. Садисов Г. В компанії с провинциалом”// За рулем.-2006.-№11 (905).- с.13-17.
4. Автокаталог// Motor News.-2006.-№11.-с.56-59.
5. Перминева О. Введение стандартов „Евро-2”//UA Service.-2006.-жовтень.-с.21.
6. Пиріжкова Ю. В. Автомобілебудування як об'єкт адміністративно-правового регулювання і основні тенденції розвитку у світлі сучасних державотворчих процесів// Митна справа.-2006.-№5(47).-с.63-68.
7. Яремчик В. Концепт Car// Бізнес. – 2006. -№9, с. 98.
8. Кондратева Н. Цеховики// Бізнес.-2006.-№29.-с.97-100.
9. Гашаєв А. Кукиш в кармане// Бізнес.-2006.-№38.-с.106-107.
10. Гашаєв А. В поддавке// Бізнес.-2006.-№24.-с.120-123.
11. Бардакова А. В. Рынок легковых автомобилей Украины//Діловий Вісник України.-2005.-№12.-с.6.
12. Кондратева Н. «Чери» на равном месте// Бізнес.-2006.-№35.-с.93.
13. Кондратева Н. Облегчение китайцев//Бизнес.-2006.-№22.-с.109-110.

Михайлик Д.П., Цвілій С.М.

НАПРАВЛЕНІСТЬ СУЧАСНОЇ ІНТЕГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

І. Вступ. Згідно з теорією економічної інтеграції та міжнародної торгівлі можна чекати значного зростання економічного потенціалу країни зі вступом до ЕС [1,4,7]. Але деякі теоретичні аспекти мають бути проаналізовані більш ретельно для відображення більш об'єктивної картини.

Згідно офіційної статистичної інформації, у 2006 році у зовнішній торгівлі між Україною та країнами-членами ЕС відбулося збільшення обсягів експорту товарів з України, а також імпорту з Європейського Союзу, водночас зріс обсяг торгівлі послугами та відбулося збільшення обсягу іноземних інвестицій [3,6,8]. Беручи до уваги тарифну модель країн ЕС, можна очікувати збільшення обсягів торгівлі, однак, з огляду на досвід країн, які приєдналися до Євроспільноти в останнє розширення, можна стверджувати, що теза про миттєве зростання економіки країни виявляється не такою безперечною [19].

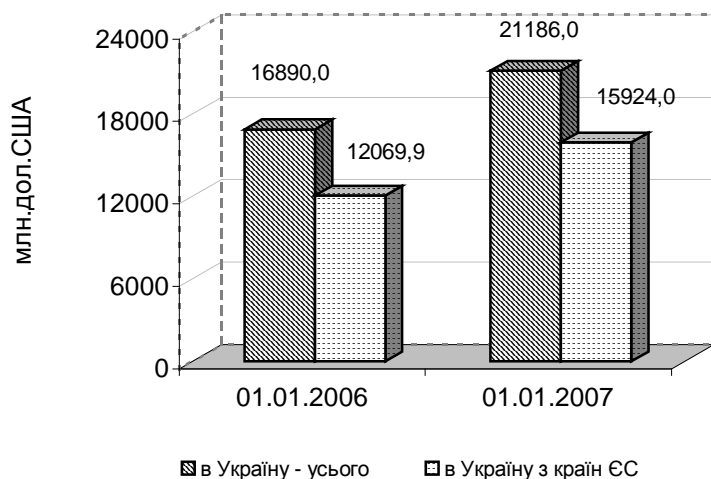
Саме тому, аналіз ситуації, що склалася в країнах, які нещодавно увійшли до складу ЕС, дозволить виробити життєспроможну стратегію спілкування з Європейським Союзом, а також виявити слабкі сторони,

які очікують нашу країну на шляху до євроінтеграції. Накопичення інформації про досвід нових країн-членів ЄС є найбільш цінним ресурсом для України на шляху її інтеграційного вибору й підкреслює актуальність дослідження.

II. Постановка завдання. На сучасному етапі вже простежується інтеграційна тенденція у банківському секторі України. Насамперед, це пов'язано зі спрощенням входження на ринок банківських послуг та на ринок України взагалі. Важко сперечатися з тим, що все це стало можливе лише після зміни влади в нашій країні, а також з відмовою від так званої „багатовекторної” політики України, яка впроваджувалася останнім часом [14].

Отже, поки промисловий сектор України, який дає більш, ніж 60% ВВП, тільки намагається підлаштуватися під нові вимоги сучасного ринку, банківський сектор вже перехопив ініціативу в цьому питанні і вже інтегрується в європейський економічний простір. Найбільш гучні інтеграційні процеси - це придбання французами „УкрСиббанку” та австрійцями – банку „Аваль”. Іноземний інвестор виявляє інтерес до найбільш потужних і ліквідних українських банків. Того ж самого можна очікувати і стосовно промислової сфери, але з огляду на деяку нестабільність і коливання на політичній арені, іноземні інвестори не поспішають вкладати кошти у великі підприємства.

Разом з тим, безперечним залишається той факт, що ЄС є найбільшим донором стосовно прямих іноземних інвестицій в Україну. Обсяг прямих інвестицій (рис.1) в економіку України з країн ЄС на 01.01.2007 становив 15924,0 млн.дол. США, що складає 75,2% загального обсягу інвестицій в Україну (на 01.01.2006 – 12069,9 млн.дол., 71,5%).

Рис.1. Прямі інвестиції в Україну

Якщо проаналізувати структуру і напрямки інвестицій, які надходять з країн ЄС, то можна виділити 5 країн які вкладають гроші в розвиток України: Німеччина, Кіпр, Австрія, Сполучене Королівство, Нідерланди [19].

З Німеччини найбільші обсяги інвестицій надійшли у підприємства металургійного виробництва та з виробництва готових металевих виробів – 719,9 млн.дол. (12,8% загального обсягу інвестицій з країни), хімічної та нафтохімічної промисловості – 174,1 млн.дол. (3,1%), з виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції (скла, керамічної плитки, цегли, цементу, тощо) – 133,4 млн.дол. (2,4%), машинобудування – 73,3 млн.дол. (1,3%) та оптової торгівлі і посередництва в оптовій торгівлі – 64,6 млн.дол. (1,2%).

Нерезидентами з Кіпру найбільші обсяги інвестовано у підприємства, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям – 741,7 млн.дол. (24,6%), оптову торгівлю і посередництво в ній – 606,0 млн.дол. (20,1%) та фінансову діяльність – 416,9 млн.дол. (13,8%).

Нерезидентами з Австрії найбільше інвестицій внесено до підприємств, що здійснюють фінансову діяльність – 483,5 млн.дол. (30,2%), операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям – 74,8 млн.дол. (4,7%).

Інвесторів зі Сполученого Королівства приваблюють підприємства, які здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям – 238,7 млн.дол. (15,3%), підприємства оптової торгівлі і посередництва в оптовій торгівлі – 237,8 млн.дол. (15,3%), машинобудування – 174,9 млн.дол. (11,2%), діяльності транспорту та зв'язку – 148,3 млн.дол. (9,5%), фінансової діяльності – 122,7 млн.дол. (7,9%), будівництва – 120,2 млн.дол. (7,7%), з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 109,5 млн.дол. (7,0%), металургійного виробництва та з виробництва готових металевих виробів – 87,0 млн.дол. (5,6%).

З Нідерландів найбільше інвестицій отримали підприємства з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 341,7 млн.дол. (22,9%) і будівництва – 332,3 млн.дол. (22,3%).

Отже, на вищезначені країни припадає 83,5% загального обсягу інвестицій з країн ЄС. Таким чином, інтерес до України достатньо високий та стабільний, але наша країна потребує більш значних обсягів інвес-

тицій, і не тільки іноземних. Таким чином, завдання цієї статті полягає в розробці рекомендацій щодо майбутнього України у європейському співтоваристві [19].

III. Результати. З огляду на те, що Україна є безпосереднім сусідом ЄС, і має лобі у європарламенті, яке спирається на депутатів так званої групи ЄС-11, що підтримує європейські прагнення України, ми маємо досить великі шанси приєднатися до ЄС. Але заяви посадовців ЄС, які ми чуємо останнім часом, запевняють нас у протилежному. На наш погляд, ці заяви є наслідком непослідовної політики, яка проводиться теперішнім урядом, а також неузгодженістю дій різних гілок влади [5].

Спираючись на досвід Польщі, від членства в ЄС можна виділити наступні особливості: в перший рік членства в країні зменшилося безробіття, скоротилась інфляція та підвищилася заробітна платня. Водночас, збільшилась вартість продуктів харчування, що було обумовлено великим попитом на цю продукцію з боку існуючих членів ЄС. Слід зазначити, що найбільшими противниками вступу до ЄС в Польщі були саме представники сільськогосподарської та харчової галузі, але, як показав досвід, саме вони отримали вигоду від приєднання. Тільки за перший рік прибутки “селян” збільшилися приблизно на 9% [13].

Що стосується України, то не слід чекати значного збільшення прибутків селян, адже сільське господарство в Україні занепадає й діє досі лише завдяки великим агропромисловим фірмам, далеко не всі з яких турбуються про добробут так званих “селян” [9-12,15].

Для того, щоб процес приєднання України до ЄС був більш рівним, потрібна, на наш погляд, консолідація як державних органів влади, так і бізнесових структур, адже саме бізнесові структури повинні бути зацікавленими у найшвидшому приєднанні до ЄС. Але, на жаль, в нашій країні відбувається все навпаки. З огляду на те, як довго парламентарі ухвалювали поправки до законів, які стосувалися приєднання до СОТ, можна очікувати, що приєднання до ЄС, навіть за сприяння євроспільноти, може затягнутися на довгі роки. Так, процес приєднання до СОТ, наприклад, займає в середньому 5-7 років, а Україна намагається приєднатися до цієї організації з 1993 р.

Отже, якщо бізнес, який має потужне лобі у парламенті, не перегляне свої погляди стосовно приєднання України до ЄС, то не слід очікувати зрушень в напрямку приєднання [16, 20].

Повертаючись до торгівельних відносин України та ЄС треба зазначити, що стосовно торгівлі товарами у загальному обсязі експорту країни доля ЄС становила у 2006 році 28,3%, а імпорту – 34,7%. (у 2005 р. 26,9% і 32,9% відповідно) (рис. 2). Експорт товарів до країн ЄС склав 10869,6 млн.дол., імпорт – 15614,1 млн.дол. Порівняно з 2005р. експорт збільшився на 18,1%, імпорт – на 31,5%. Негативне сальдо становило 4744,5 млн.дол. проти негативного у сумі 2669,7 млн.дол. у 2005 р. Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,7, у 2005 р. – 0,8.

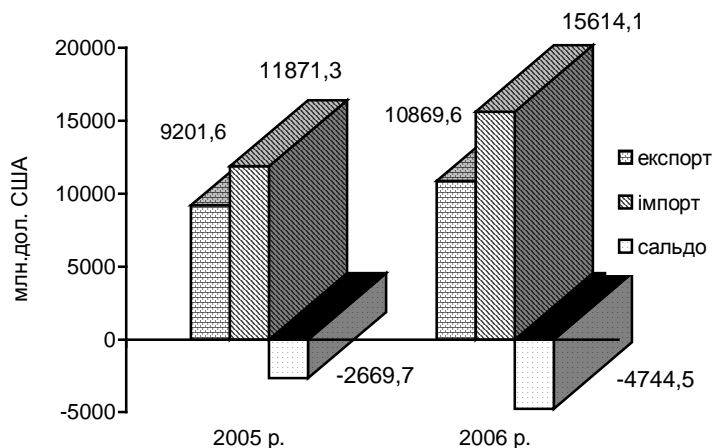

Рис. 2. Зовнішня торгівля товарами з країнами ЄС

Що ж стосується торгівлі послугами у 2006 р. експорт послуг України до країн ЄС збільшився на 28,5% і становив 2218,5 млн.дол., імпорт – відповідно на 45,4% і становив 1867,1 млн.дол. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі становило 351,4 млн.дол. (у 2005р. – 441,9 млн.дол.). Питома вага експорту послуг до країн ЄС у загальному обсязі складала 29,6 %, імпорту – 49% (у 2005 р. 28,1% і 43,8% відповідно) (рис. 3) [2, 19].

Отже, перебуваючи у безпосередньому сусідстві з ЄС, Україна, маючи такі великі обсяги торгівлі з країнами-членами ЄС, має усі шанси на поступове “приєднання”. Не слід забувати і про зацікавленість Європи в Україні, як країні-транзитері енергоресурсів. Таким чином, намагаючись впливати на політику в Україні, ЄС робить довгострокові „інвестиції” в стабільність усієї Європи.

На сучасному етапі розвитку взаємовідносин між Україною та ЄС можна виділити наступні напрямки взаємодії:

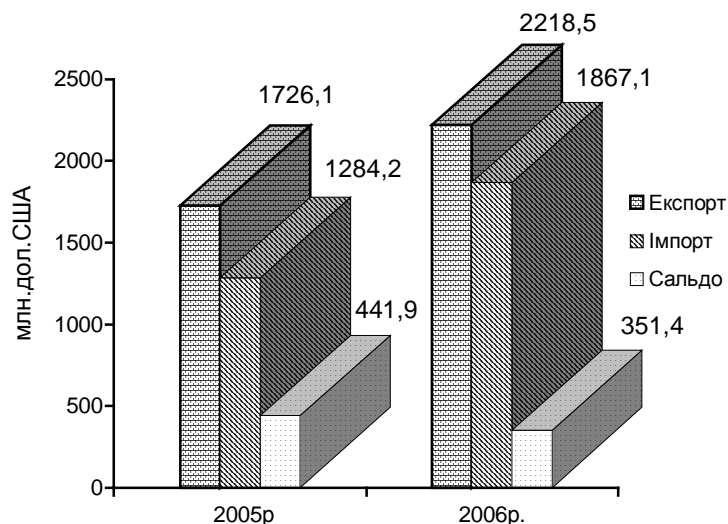
- ü ЄС один із найбільших ринків збуту українських товарів та послуг і є джерелом зростання і розширення українського імпорту;

- ü ЄС сприяє інтеграції українських енергетичних, транспортних і телекомунікаційних мереж у європей-

ську інфраструктуру;

У в Україні активніше запроваджуються європейські норми і стандарти в усіх сферах життєдіяльності суспільства.

Не слід забувати, що до приєднання до ЕС, Україна не матиме практично жодного впливу на формування політики щодо напрямку розвитку ЕС, навіть у разі підписання будь-яких угод стосовно України.

Отже, Україна змушена буде приймати діючі у ЕС принципи та рішення, не маючи можливості їх формувати. Безумовно, відмова від „багатовекторної” політики мала свій вплив на формування іміджу України на європейській арені, але теперішня “невизначеність” має негативний вплив на інтеграційні прагнення України.

Рис. 3. Зовнішня торгівля послугами з країнами ЕС

IV. Висновки. Розробка життєздатної стратегії відносно інтеграційної направленості України є найважливішою проблемою уряду. Формування сприятливої суспільної думки матиме позитивний ефект, якщо програма приєднання і адаптації українських підприємств і суспільства взагалі буде максимально відкрита й зрозуміла усім громадянам України. Необхідно сформувати єдину політику на усіх рівнях влади відносно інтеграційної політики України і чітко дотримуватись її. Дуже важливо продовжувати розвиток економіки України в напрямку зростання й укріплення, адже ніхто не чекає слабку Україну у Євросоюзі, а для того, щоб увійти в ЕС на правах рівних з усіма її членами треба зробити нашу державу конкурентоспроможною на світовому рівні. Конкурентоспроможність держави, насамперед, залежить від конкурентоспроможної промисловості, яка на даному етапі розвитку України не завжди виявляється здатною конкурувати з європейськими виробниками.

Таким чином, необхідно стимулювати розвиток промисловості ринковими важелями, а не адміністративними (як останнім часом). В цілому, прагнення України на приєднання до ЕС мають всі підстави буди успішними, але це залежить від злагодженості усіх гілок влади, тому що вплив політичних сил на інтеграційні процеси в Україні, на жаль, сильніший за бізнесовий вплив середнього класу, який у Європі являє собою потужну рушійну силу економіки.

Подальші дослідження і розробки доцільні у напрямку розгляду (бажано у межах кожної галузі) наслідків перспективного членства України в ЕС.

Джерела та література

1. Baldwin R., Growth Effects of 1992 // Economic Policy, 1989, №9, p.247.
2. Centre of Social and Economic Research-<http://www.case-ukraine.kiev.ua>
3. Conclusions of the General Affairs and External Relations Council, Brussels, 21 February 2005.
4. El-Agraa A.M., The European Union. // Economics and policies, Pearson Education 2004.
5. Freinkman L, Polyakov E., and Revenco C. 2004. Trade Performance and Regional Integration of the CIS Countries. World Bank WP No. 38. Washington, DC.
6. Gilowska Z.: System ekonomiczny samorządu terytorialnego w Polsce, Municipium, Warszawa 1998.
7. Hansen R., Nielsen J., An Economic Analysis of EU//McGraw-Hill 1997.
8. Kołodziej T. [red.], „Nowe sąsiedztwo” na wschodzie poszerzonej Unii, Warszawa 2005.
9. Patrzałek L: Finanse samorządowe, Wyd. AE im. O. Langego we Wrocławiu, Wrocław 1999.
10. Polska w Unii Europejskiej - doświadczenia pierwszego roku członkostwa, UKIE, Warszawa 2005.
11. Skotnicka-Illasiewicz E.: Pierwszy rok członkostwa Polski w Unii Europejskiej w ocenie społecznej, Urząd Komitetu EuroIntegracji, Warszawa, 2005.

12. Turczyński P: Polityka Unii Europejskiej wobec Ukrainy [w:] „Sprawy Międzynarodowe” 2005, nr. 2.
13. Бельска А. Економічні наслідки членства Польщі в ЄС. // Україна на шляху до ЄС. – Варшава; 2006р. – с. 105-111.
14. Бриль Р. Корпоративний сектор прагне до Європи більше ніж політики. // Україна на шляху до ЄС. – Варшава; 2006р. – с. 29-33.
15. Договір про Партнерство та Співробітництво між Європейською спільнотою та її членами і Україною, 1.03.1998. - Урядовий кур'єр. - №38, 1998.
16. Жук М., Комерційні відносини України: організація зовнішньої торгівлі. – Ч.: „Рута”, 2004. - 560с.
17. Конечна Й. „Європейський вибір” України у світлі суспільних досліджень. // Україна на шляху до ЄС. – Варшава; 2006р. – с. 22-28.
18. Медзяновскі П. Європейського парламенту у процесі змін в Україні // Україна на шляху до ЄС. – Варшава; 2006 р. – с. 45-52.
19. Міністерство Статистики України - <http://www.ukrstat.gov.ua>
20. Хофманн Л., Мьоллерс Ф. Україна на шляху до Європи - К.: „Фенікс”, 2001. – 344 с.

Nowak A., Milczarek D.

EASTERN DIMENSION OF THE ENP – A NEW CHALLENGE FOR THE EUROPEAN UNION. THE CASE OF UKRAINE

В своей статье авторы исследуют сущность понятия *Европейская политика соседства (ЕПС)*, как инструмента развития государства в и вне объединения "Европейский Союз". ЕПС рассмотрен как "настоящий парадокс", являющийся переходным, но не обязательным фактором для полноправной ассоциации в ЕС. Приведены примеры стран ЦВЕ на пути к европейской интеграции, в частности, Польши, и очерчены перспективы в рамках ЕПС для Украины.

Ключевые слова: Европейская политика соседства, Восточная политика, страны-члены ЕС, институциональные трансформации.

The European Neighbourhood Policy (ENP), in development for several years now, should be seen as one of complex and innovative efforts undertaken so far in the history of the European Communities' external relations. This, quite naturally, exposes it to a great deal of controversy, manifested, among other things, in a vast diversity of opinions thereupon. Indeed, the ENP has been evaluated in most different ways, from very critical in which it is seen as an ineffective project meaning hardly more than a means of propaganda, to statements going as far as saying this is the EU's only foreign policy that really works properly.

Leaving this controversy aside, it should be pointed out that the European Neighbourhood Policy has featured, as the European Union's field of activity, characteristics somewhat similar to the EU's foreign policy as the whole. As such, it is subject to the same conditions as the EU's general activities in international arena. In order to evaluate it, then, one has to consider a set of conditions in which the entire European Union's foreign policy operates.

Another point that must not be overlooked is where the European Neighbourhood Policy originates from. It has been developed on the basis of tradition and expertise of international regional policies that have been run by the European Communities for several decades now, towards such regions as the Mediterranean or Central and Eastern Europe. In relation to the latter one, the ENP has been created basing upon an analysis of achievements of the so-called Eastern policy, developed and applied by the Communities and its Member States for basically the whole post-war period.

Witnessing the above, it seems well justified to place the ENP within the entire scope of operation of the EU's foreign policy, which, in itself, has accounted for a genuine area of the EU's activities. Then, it seems worthwhile to illustrate genetic relationships between the European Neighbourhood Policy and the EC/EU's Eastern policy, since, considering their respective specific natures, it is not always possible to draw a clear dividing line between them.

The essence of the EU's foreign policy

The notion of foreign policy has been applied, in principle, to describe actions of basic actors of international relations, namely – States. Foreign policy has been the principal tool to formulate objectives and assumptions, as well as to implement actions in the area of broadly understood relations of a State with the outside world. It is through their foreign policies (rightly regarded as one of fundamental attributes of sovereignty) that individual States build their positions and play their roles in international relations.

Has the European Union got its own foreign policy? With respect to such a unique entity as the EU, the issue is, on the one hand, similar as in the case of a classic State. On the other hand, however, it is more complex. Having to regulate the area of their relations with the outside world, the European Communities developed from their very beginning quite a sophisticated institutional and legal system, under many respects similar to respective national systems. This is one of reasons why the EC/EU may be treated in a similar way as national actors of international relations and – consequently – to have their own Community foreign policy as well.

However, the European Union is not a national structure. One of consequences thereof is that it has no single comprehensive centre to manage the entire area of relations with other actors of international relations. Another consequence is that scopes of competence of its institutions and bodies responsible for that area are limited. Exis-